پاتریس فرانسێشی : "ئەردۆگان لە هێرشکردنە سەر کوردەکان هەموو یاسا نێودەوڵەتییەکان پێشێل دەکات".. وەرگێڕانی لە فەڕەنسییەوە : دیار عەزیز شەریف

دیمانە لەلایەن کێڤین بوکۆ ڤیکتوار
وەرگێڕانی لە فەڕەنسییەوە : دیار عەزیز شەریف

تورکیا ئەم نۆڤەمبەرە ئۆپەراسیۆنێکی ئاسمانیی لەناو باکووری سوریا و عێراق ئەنجامدا، کە بەهۆیەوە بەلایەنی کەمەوە ٣١ کەس کوژران، ئەمەش دوا بەدوای تاوانبارکردنی کوردەکان وەک ئەنجامدەری هێرشە تیرۆریستییەکەی ئەم دواییەی ئیستانبول. پاتریک فرانسێشی، نووسەرێک پابەندە بە گرنگیدان بە پرسی کوردەکان کە مێژووەکەی بۆ سەرەتای شەڕەی سوریا دەگەڕێتەوە کە دە ساڵ دەبێت، ئەم رووداوە بۆ گۆڤاری " Marianne " شرۆڤە دەکات.
3
Marianne : تورکیا هەرێمی کوردەکانی لە سوریا و عێراق بۆمباران کرد، لە وەڵامی هێرشە تیرۆریستییەکەی سەر ئیستانبول. ئێوە چۆنی دەبینن؟
پاتریس فرانسێشی : ئەوەی ئەمە دەیزانین – ئەوەی هەموو راوێژکارەکانیش دەیزانن بەڵام ناوێرن بیڵێن- ئەوەیە کە هێرشەکەی سەر ئیستانبول هیچ پەیوەندییەکی بە کوردەکانەوە نییە کە ساڵانێکە زۆر بە باشی خۆیان لە هەموو جۆرە ئیستیفزازکردنێکی ئەنقەرا پاراستووە کە تەنها چاوەڕێی بەهانەیەک دەکات بۆ هێرشکردنە سەریان لە عێراق و بەتایبەتیش لە سوریا. ئەم هێرشەی سەر ئیستانبول هەر لە گەمەی دەزگای هەواڵگریی تورکی "میت" دەچێت، بۆ ئەوەی رێگە بە ئەردۆگان خۆش بکات خۆی وەکو قوربانییەک دابنێت لە هەمان کاتدا پشتیوانی رای گشتی بە گوتارەکەی بەدەست دێنێت کە کوردەکان دەکاتە تیرۆریست وەکو ئەوانی تر. ئەمە شێواندنێکی واقیعە بەشێوەیەکی بێهاوتا قێزەون بەڵام دەنگدەرانی ئەردۆگان خۆشحاڵ دەکات کە قورسە

ڕادەی ناسیۆنالیزمە زبر و کوێرانەکەیان و حەزی بەدەستهێنانەوەی ئیمپراتۆریەتی عوسمانی کە سەرەکەیان بەڵێنی پێداون، پەوانە بکرێت.

ئەوەی پێویستە لەسەرووی هەموو شتێکەوە لێی تێبگەین – کە شەڕانگێزیی ئەردۆگانیش ڕوون دەکاتەوە- ئەوەیە تورکیا، وڵاتێک تا دێت زیاتر دەبێتە وڵاتێکی ئیسلامی، ئەوە قبوڵ ناکات کە کوردەکانی سوریا لە باکووری وڵاتەکەیان دوای سەرکەوتنیان بەسەر داعش سێ ساڵ لەمەوبەر بونیادیان ناوە : دەوڵەتێکی دیفاکتۆ، چوار ئەوەندەی لوبنان گەورەیە، ئەزموونی دیموکراتییەکی ڕاستەقینە و چەمکەکانی وەک یەکسانیی نێوان ژن و پیاو، عەلمانییەت و ڕێزگرتن لە کەمینەکان دەکات؛ هەمووی بەیەکەوە نموونەیەکە بۆ ڕزگاربوونی تەواوی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست. مەترسییەکە بۆ سەر تەواوی ستەمکار و دیکتاتۆرەکانی ناوچەکە.
بەشکستهێنانی لە وەستاندنی ئەم پڕۆسەیە لە سەروەختی شەڕی کوردەکان دژی داعش چونکە ئەوکات خۆرئاواییەکان بە بڕیاربوون لە پشتیوانیکردنی "هاوپەیمانە" کوردەکانیان –جیهادییەکان ئەوسا دوژمنی هاوبەش بوون- ئەردۆگان لە چاوەڕوانی هەر کاتێکی جیۆسیاسی لەبار بووە تاوەکو چەقۆیەک تێڕابکاتە ناو قووڵایی ئەم پڕۆسەیە : لە ٢٠١٦ بۆ دەستبەسەرداگرتنی بەشێک لە هەرێمی شەهبا، لە ٢٠١٨ بۆ داگیرکردنی کانتۆنی عەفرین کە لەوە بەردەوامە لە پاکتاوکردنێکی بێ بەزەیانەی ئیتنیکی، هەروەها لە ٢٠١٩ بۆ ئەنجامدانی هەمان شت لەناو دڵی ڕۆژئاڤا، وڵاتە مێژووییەکەی کوردەکان. لەو کاتەوە، ئاژاوەگێڕی جەنگەی ئەو ئاشتی و سەقامگیرییەی گرتووەتەوە کە دوای کۆتاییهاتنی خەلافەتی ئیسلامی جێگیر بوو بوو. ئەمریکییەکان بەشێکی ڕێگەیان بە ڕوودانی ئەمە داوە، هەروەها ڕووسەکانیش. هەڵەی ئەخلاقیی دەستبەرداربوونی هاوپەیمانەکانمان کە لە شەڕی داعش زیانێکی گیانی ئەجگار زۆریان بەرکەوت، هەڵەیەکی سیاسییە، چونکە کوردەکان تاکە هێز بوون-هەرواش دەمێننەوە- کە توانییان ڕێگە لە گەڕانەوە ئیسلامیزمی رادیکاڵ لەسەرتاسەری ناوچەکە بگرن.
ئەمە ئێستا لەبەردەم چوارەمین هەنگاو داین. لێ بۆ ئەردۆگان، بۆمبارانکردنی کوردەکانی سوریا لەم ڕۆژانەی دوایی بە فڕۆکە تورکییە جەنگییەکان بەدرێژایی ٨٠٠ کیلۆمەتری سنووری جیاکردنەوەی تورکیا لە سوریا، تاقیکردنەوەیەکە. ئەگەر خۆرئاوا کاردانەوەی دەستبەجێی لە دژی نەبێت، ئەوا دەزانێت کە دەتوانێت گرووپە جیهادییەکانی ژێر کۆنترۆڵی خۆی لە کوردەکان بەربدات، بە پاڵپشتیکردنی هێرشە ئاسمانی و تۆپبارانکردنەکانی. ئامانجەکە

خراوەتەڕوو: لەگەڵ دەستە ئیسلامییەکانی داگیرکردنی تەواوی ناوچە سنوورییە تورکی-سورییەکە بەقووڵایی ٣٠ کیلۆمەتر و درێژایی ٨٠٠ کیلۆمەتر، بۆ دروستکردنی "ناوچەی ئارام". لەڕاستیدا ئەم داگیرکردنە کۆتایی بە ٩٠% ئەو هەرێمە دەهێنێت کە تا ئێستا لەژێر دەستی کوردەکان دایە و بەمەش هیچیان تێدا ناهێڵێتەوە. لەهەمان کاتدا سڕینەوەی "قەڵغانی کورد" کە ئەمە لە مەترسی گەڕانەوەی داعش دەپارێزێت- ئامانجێکی رانەگەیەندراوی ئەردۆگانە، بەڵام مەسەلەیەکی جەوهەرییە بۆ فراوانکردنی ئایدیۆلۆژیایەکەی.

Marianne : کوردەکان لە تورکیا لە ئێستادا لە کوێ دان ؟
پاتریس فرانسەشی : کوردەکانی تورکیا زۆر لاواز کراون لە دوایین راپەڕینیان لە ٢٠١٥، لەناو خوێن و بێباکییەکی تەواوی ئەوەی پێی دەوترێت "کۆمەڵگای نێودەوڵەتی" سەرکوتکران. کێ لە بیرییەتی؟ سەرکوتکردن دژی گشت ڕێکخراوە کوردییەکان بەشێوەیەکی دڵڕەقانە و کوێرانە درێژەی هەیە. تاکە پێکهاتە و دام و دەزگاگەلی کوردی کە ئەمڕۆ حیسابی لەسەر بکرێت و گرنگ بێت ئەوا کوردەکانی سوریان- کە لەلایەنی نێودەوڵەتییەوە دانیانپێدانەنراوە- هەرچی کوردەکانی عێراقن ئەوا خۆبەڕێوەبەرییەکی سیاسیی واقیعییان هەیە بەڵام لەژێر کاریگەریی راستەوخۆی تورکیا دایە کە لە ڕووی ئابوورییەوە ئەوانی گرتووە و ناهێڵێت لەژێر دەستی دەربچێت.
Marianne : لەهەمان کاتدا، ئیران سەرکوتکردن دژ بە کوردەکان چڕترکردووەتەوە، لە بەرچی ؟

پاتریس فرانسەشی : زۆر بەسادەیی لەبەرئەوەیە کوردەکانی ئیران، بەتایبەتی ژنان، کە پێشەنگی ئەم شۆڕشەی ئێستان لە دژی رژێم، ئەمە زۆر هەمیشە لەبیریان دەکەین. وەک راستییەک کە ئەوان بۆ ماوەی چەندین دەیەی سەرکوتکراوترین کەمینەی ئیرانی بوونە- بەدەندییەکی وا کە مرۆق ناتوانێت وێنای بکات.
Marianne : چۆن بێدەنگی فەڕەنسا لێکدەدەیتەوە ؟

پاتریس فرانسەشی : لەڕاستیدا تەواوی ڕۆژئاوا، بە ئەمریکییەکانیشەوە بێدەنگن…لە واقیعدا ئەردۆگان تاکتیکزانێکی تەواوە، دەزانێت لەو ئان و ساتەدا دەتوانێت ئەوەی بیەوێت ئەنجامی بدات، بەوەی خۆی وا لێکردووە کە بەبێ ئەو نزیکەی هیچ شتێک ناکرێت. کەس نایەوێت دژایەتییەکی یەکلاکەرەوەی لەگەڵ بکات. کەس نایەوێت بچێتە کەمترین شەڕ و ململانێی یەکلاکەرەوە لەگەڵیدا، بەشێوەیەک لە شێوەکان، ئەو بە شەڕانگێزییە پێش لێنەگیراوەکەی خەڵک دەترسێنێت. بەتایبەتی ئەڵمانیا، لەم مەسەلەیەدا ڕۆڵی لاوازتر

کراوە بەهۆی نیشتەجێبوونی رەوەندێکی بەرچاوی تورکی لەسەر خاکەکەی، یان سوێد و فینلاند، هەردووکیان لە ترسی ئەوەی کە نەوەک گەیشتنیان بە ناتۆ لەلایەن سوڵتانەکەی ئەنقەرا بەتەواوی رێگەی لێبگیرێت. تەنها یۆنانییەکان هەن کە ئەوەندەی لە توانایاندا هەبێت بەرەنگاری دەبنەوە. بەڵام ئەوان ل□ ه□□□ی پێشەوەی رووبەڕووبوونەوەی ئامانجەکانی تورکیادان لە دەریای سپی ناوەڕاست.
لەم چوارچێوەیەدا ئێمە شایەدحاڵی هەبوونی دەب□ م□□□اییەکین لە پەیوەست بە شەڕی نێوان روسیا و ئۆکرانیا. ئەردۆگان رێک بەهەمان شێوەی پوتین رەفتار دەکات کاتێک کە وای پیشاندا لەب□ر□ئ□وە هێرش دەکاتە سەر ئۆکرانیا تاوەکو خۆی لە نازیزمی ئەو وڵاتە بپارێزێت.
ئەردۆگانیش بەئارەزووی خۆی هەموو یاسا نێودەوڵەتییەکان پێشێل دەکات لە هێرشکردنە سەر وڵاتێکی تر، سوریا. بەڵام وڵاتەکەی ئەو هی ناتۆیە و هەرچی کوردەکانن ئەوا پێشوەختە لە مێژوودا لە بیرکراون.

سەرچاوە :

https://www.marianne.net/agora/entretiens-et-debats/patrice-franceschi-erdogan-viole-toutes-les-lois-internationales-en-attaquant-les-kurdes?fbclid=IwAR1MZVayGRpIGQ8WGzlwSE4_a_3xFW6M8wnrek5nPPTNvViEGVtNUgmf5YA

نمایشی هاوبەشی هونەرمەندانی هەر چوار پارچەی کوردستان لە پۆڵۆنیا.. سەڵاح جەلال

بۆ خوێندنەوەی ئەم وتارە کلیکی ئێر□ بکەن...

لەلای من (ئەژی حەمە نوری) باشترین ئەکتەری فێستەڤاڵی شانۆی هەولێر بوو.. کامەران حاجی ئەلیاس

دەنگ و جەستە دوو توخمی سەرەکی ئەکتەرن لە نواندنی شانۆ و سینەمادا، دەتوانین بڵێین تەواوکەری یەکتەرین بۆ ئەوەی ئەکتەر رۆڵەکەی بەشێوەیەکی سەرکەوتوو بەرجەستە بکات، بە تایبەتی لە شانۆدا ئەکتەری سەرکەوتوو هەموو توانستەکانی خۆی بەکار دەهێنێت بۆ ئەوەی لە ئەکتەرەکانی تر جیاوازتر بێت، ئەمەش زیاتر لە رێگەی دەنگ وجەستەوە دەبێت چونکە جەستەی ئەکتەر لەسەر شانۆ لە هەموو جۆرەکانی شانۆگەری جێگیر نییە بەڵکو لە پێشڤەچوون و گۆرنکاری دایە لەگەڵ پێشڤەچوونی یاساکانی کۆمەڵایەتی ژیانە وە بەپێی ئەو روداوانەی لە شانۆگەرییەکەدا روودەدەن، ئەکتەری شانۆ کاتێ کردارەکان لە چوارچێوەی کەسایەتییەکە دیار دەکات و داهێنان دەکات بەپێی کردارە جەستەیی و دەرونی بەم شێوەیە کەسایەتییە درامییەکان لەسەر تەختەی شانۆ بە جوڵەو دەنگ دەردەکەون.

دوای بەدەنگییەکی زۆر ، لە جوڵەی شانۆیی لە شاری هەولێر،لە رۆژانی 12- 18-11-2022 حەفتەمین فێستەڤاڵی نێودەوڵەتی هەولێر بۆ شانۆ ،لەلایەن بەرێوەبەرایەتی رۆشنبیری هونەر- هەولێر بەرێوەبەرایەتی هونەری شانۆ سازکرا، سەرەتای فیستەڤاڵ بە وتاری کردنەوەی فێستەڤاڵ لەلایەن سەرۆکی فێستەڤال هونەرمەند "هیوا سوعاد" دەستپێکرد ، پاشان وتاری هەریەک لە بەرێزان "ئومێد خۆشناو" پارێزگای هەولێر و" د.سالار عوسمان" بریکاری وەزارەتی رۆشنبیری ولاوان پێشکەش کران ،لە کۆتایی وتارەکان دا پەیامی بەرێز "تۆبیاس بیانکۆنی" سەرۆکی ئینستیتویەتی جیهانی شانۆ پێشکەش کرا، ئەنجا رێز لە شانۆکاری پێشەنگی کورد (سەباح عەبدولڕەحمان) نراو خەڵاتی ئاڵتوونی پێشکەش کرا.

لە فێستەڤاڵەدا (15) نمایشی شانۆیی پێشکەش کران ، کە چەندین گروپی شانۆیی لە هەرێم و دەرەوەی هەرێم بەشداربوون وەکو (میسر، ئێران ، عومان ،تونس،روسیا، ئۆکرانیا،ئوردن،عێراق) لە هەرێمی

کوردستان لە شارەکانی (هەولێر، سلێمانی ، هەڵەبجە) بەشدار بوون،
لە میانی بەڕێوەچوونی فێستیڤاڵەدا ڕێز لە شانۆکاری پێشەنگی کورد
(سەباح عەبدولڕەحمان) نرا لەگەڵ بەڕێوەچوونی چەندین کۆڕی
ڕەخنەیی و تیۆری هزری ، لەلایەن چەندین شانۆکارانی کورد و عەرەب
.
دوای هەڵسەنگاندنی بەرهەمەکانی فێستیڤاڵ لەلایەن لیژنەی دادوەران،
خەڵاتی باشترین ئەکتەر، دەرهێنەر، سینۆگرافیا و باشترین نمایش
بەم شێوەی خوارەوە بوو:
باشترین ئەکتەری کچ درا بە "ڕەیحانە ڕەزی" لە شانۆگەری "مانستەر"
لە وڵاتی ئێران.
باشترین ئەکتەری کوڕ درابە " محەمد شوقی " لە شانۆگەری "روبە" لە
وڵاتی تونس.
باشترین سینۆگرافیا درابە "شیراز " لە شانۆگەری "شەوگار گەڕانی
خۆی ئەڵێت" هەولێر، کوردسان.
باشترین دەرهێنان درا بە "□اقیار نەوزاد و هێدی ئیسماعیل" لە
شانۆگەری " سروودێک بۆ ئیکاروس" هەڵەبجە ،کوردستان
باشترین نمایش درابە "ئەلبێرت کامۆس" لە شانۆگەری "کالیگۆلا" لە
وڵاتی ئۆکرانیا.
بەگومان من ئەوە باش دەزانم ، لیژنەی دادوەری و بینەرانی شانۆی
لە کاتی هەڵسەنگاندن و بینینی شانۆگەرییان ،ئەوان هیچ پەیوەندیان
بە بارودۆخی دەروونی نمایشکەکان دا نییە،ئاخۆ تپیپە شانۆییەکە
تووشی چ گرفتێک بووبێتەوە یان تووشی هەرکێشەیەک دەبێتەوە لە کاتی
نمایشکردن دا ، بەهەمان شێوەش بە ئەکتەرییش ، چونکە کێشەکی
گونجاو بە تایبەتی باری دەروونی پێش نمایش بە ئەکتەر زۆر گرنگە،
بە ئەوەی ڕۆڵەی بە جوانی بەرجەستە بکات، بەڵام من کاتێ دەبینم
ئەکتەرێک لەو ڕۆژەی باوکی کۆچی دواییکرد بێت لە هەمان ڕۆژ دا
بێتە سەر تەختەی شانۆ ڕۆڵ بگیرێت وسەرکەوتووش بێت ،ئەوە لەلای من
زۆرگرنگە بەتایبەتی ئەگەر ڕۆڵەکی بەزمەساتیش ببینێ ، من (ئەژی
حەمەنوری)م لە شانۆگەری "شالیرو جادوگەرانی ماکبەس" لە
سەرتەختەی شانۆ وەکو ئەوەی ڕۆڵەکەی (بەهلول) داوای لێدەکات
پێدەکەنێت بەڵی بە چەندین جاریش پێدەکەنێت بە ئەوەی کەچکردنی
باوکی کاریگەری نەرێنی لەسەر نواندنەکەی بکات ،من پرسیار دەکەم چ
ئەکتەرێک دەتوانێت ئازیزترین کەسی کۆچی دوایی بکات لە هەمان ڕۆژ
بێتە سەر تەختەی شانۆ ڕۆڵی کارکتەرێکی کۆمیدی ببینێت و پێبکەنێت
"ئەژی حەمە نوری" هونەرمەند لەپێناو خۆشەویستی بەشانۆ لەپێناو
ڕێزگرتن لە هاوڕێکانی لە ستاقی شانۆگەری (شالیرو جادوگەرانی
ماکبەس) ئەو قوربانییەیدا ئەو بەنمایشکە ئێوارەکەی لە شاری

سلێمانییەوە گەیشتە شاری هەولێر ،دوای نمایشک□شی بەشەو گەرایەوە شاری سلێمانی.
بۆیە دەڵێم هونەرمەند "ئەژی حەمە نوری" باشترین ئەکتەری کوڕە، لەحەفتەمین فێستێڤاڵی هەولێری نێودەوڵەتی بۆ شانۆ ،لە باوەڕەم کە خەڵاتی باشترین ئەکتەریشی لەلایەن بینەرانەوە، بەدەستی هێناوە، لێرەوە لەو کاتەی دەست خۆشی لە تەواوی بەشداربووانی فێستێڤال دەکەم بەتایبەتی بۆ ستاڤی شانۆگەری (شالیر و جادووگارانی ماکبێس) رێز و خۆشەویستی بێ پایانم ئاراستەی هونەرمەند "ئەژی حەمە نوری" دەکەم بەهیوای بەرھەمی باشتر و سەرکەوتنی بەردەوامی بۆ دەخوازم دوور بێت لە هەموو ناخۆشی□ک.

ئایا کەمی یا زۆری شیعر پێگەی شاعیر دیاری دەکات؟.. گۆران هەڵ□ بجەیی

{ئەحمەد هەردی بەنمونە}

بەڕێزێک کە بەوە ناسراوە بەردەوام لایقی هەیە و سەبارەت بە شتگەلێک ڕاوبۆچوونی خۆی دەردەبڕێت ، لە لایق□کیدا کە لە ڕابردووی نزیکدا پێشکەشی کرد کەوتە هەڵەیەکی مەزنەوە.
مرۆڤ هەرچەند بەتواناو لێهاتووبێت ،هەرچەند مەودای زانیاری و هزری فراوان بێت ، ناتوانێت فریای هەمووشت بکەوێت و هەق بە هەموو بوارو لایەنەکان بە پێی پێویست بدات.بۆیە باشترە تەرکیز لەسەر لایەنێک بکات کە سەرکەوتووە تێیدا و لەوێدا خۆی بەهێز بکات و تواناو وزەی خۆی تێدا وەگەڕ بخات.
خاڵێکی تر کە زۆر گرنگە ئەوەیە ،دەمێک دەربارەی کەسێک قسەدەکرێت پێویستە زوومی باسەکە تەنها لەسەر ئەوبێت و پ□ل□ن□هاوێژێت بۆکەسانی دەرەوە ،ئیدی باب،دایک ،خوشک و برا و خزم یا هەرکەسێکی دیکەبن،چونکە لەم حاڵەتەدا تەرکیزەکە پەرشوبڵاو و لاواز دەبێت،هاوکات مەرج نیە کەسانی دوورووبەری ڕەخنە لێگیراو پەیوەندیان بەوباسەوە هەبێت یاخود لە بۆچوونەکاندا هاوڕابن.

لایڤەکەی ئەم بەڕێزە تایبەت بوو بە دکتۆرە چۆمان هەردی ،کە بە ئەنجامدانی پرۆژەیەک دەربارەی [جێندەر] کۆمەکی دارایی لە یەکێتی ئەوروپا وەرگرتوە.
ئەز قسە لەسەر ئەو لایەنە ناکەم چونکە کاری من نیە، بەڵکو تەنها هەڵوێستە لەسەر بڕگەیەک لە قسەکانی ئەو بەڕێزە دەکەم کە پەیوەستە بە باوکی دکتۆرە چۆمانەوە ،واتە شاعیری کۆچکردوو ئەحمەد هەردی.
لە سەرەتای لایڤەکەیدا بە ئەوەی پەیوەندی بە ناوەڕۆکی بابەتەکەیەوە هەبێت یاخود سوود بە باسەکەی بگەیەنێت، بە شێوەیەکی گاڵتە ئامێز و تاڕادەیەک بێبەها کردنی شاعیر گووتی:
[هەموو شیعرەکانی ئەحمەد هەردی هێندەی لاپەڕەکانی پاسپۆرتەکەم نابن].
دیارە ئەم بەڕێزە وا تێگەشتوە کە هەر شاعیرێک شیعری زۆربوو ئەوە شاعیرێکی سەرکەوتووە ،خۆگەر شیعری کەم بوو ئەوە شاعیرێکی لاواز و شکستخواردوە.
نکولی لەوە ناکرێت کە ئەحمەد هەردی ئەستێرەیەکی گەشە بە ئاسمانی شیعری کوردیەوە.شیعرەکانی هێندە بەسۆزن هێندە هەست بزوێنن هێندە پڕماناو ئەندێشەی قوڵی کۆمەڵایەتین بە ئاسانی لە دەروازەی ڕۆح دەدەن،هەر ئەم خەسڵەتەیە وای کردوە کە زۆربەی شیعرەکانی لەلایەن کەڵە گۆرانیبێژەکانەوە بکرێنە گۆرانی. ئایا کەسێک هەیە بتوانێت نکولی لە بەرزی شیعری { ست فاتیمە} بکات؟ ئایا ئەویندار هەیە لە کاتی چاوەڕوانی ژووانیدا خۆی لە شیعری { چاوەڕوانیدا}دا نەبینیبێتەوە؟
یاخود پەندە شیعری:
[بەدەستی خۆت کە جامت خستە سەر لێوت غەشیمانە
ئەگەر زەهریشی تێدا بێت گوناهی خۆتە بیزانە
هەڵە یاخود گوناهت کرد لەکاتێکدا کە بەهۆشی
سزاو تاڵاوی هەرچی بێت ئەبێ وەک بادە بینۆشی]
ئەم پەندە شیعریە هێندە جوان و پڕمانایە ، دەشی وەک کردارێکی چەوت و هەڵە بەسەر زۆربەماندا هاتبیت ،تەنانەت دەکرێ بە هەنگاو و سیاسەتی هەڵەی دەسەڵات و حکومەتەکانیش دەستبدات.
دیوانی [ڕازی تەنیایی]شاکارێکە بەخۆی کە دەکرێ لەپاڵ هەر شیعرێکدا هەڵوەستەیەک بکەین،بەتایبەتی شیعری {دڵێکی تێکشکاو} کە بەڕای دەکرێ هەموو گەنجێکی بەشمەینەتی وڵا تێکەم خۆی تێدابیبینێتەوە } ،ئەم شیعرە هێندە چێژبەخشە هێندە باڵایە مرۆڤ بە خوێندنەوەی دەچێتە دنیای ڕامان خەیاڵاتەوە.
هەر بۆ ئەوەی بە ئەو بەڕێزە بسەلمێنم کە کەمی یا زۆری بەرهەمی ئەدەبی پێوەرنیە بۆ ناو و ناوبانگی ئەدیب ،بەڵکو ناوەڕۆک و ماناو

پێگەی خودی بەرهەمەکەیە ،کە تا چ ڕادەیەک کاریگەری لەسەر خوێنەر دەبێت و هەستی دەبزوێنێت، ئەوە چەند نمونەیەک دەخەمەڕوو:

- شەهید مەلا عەلی خاوەنی شیعری {سێدارە} کە هونەرمەندی کۆچکردوو حەمە جەزا بەکلیپ شاکارێکی لێ درووست کردوە، پێدەچێت هەندێک شیعری دیکەی هەبێت ، بەڵام ئەو شیعرەی کە لە ژووری چاوەڕوانی سێدارەدا نووسیویەتی ،شعرێکە مر▯ق ل▯ ئاست ور▯ بەرزی و مانا و مەدلولاتیدا سەری سووڕدەمێنێت. کەواتە تەنها شیعری { سێدارە} پێناسەیەکی پڕاوپڕە لە سەلیقەو شاعیریەتی شەهید مەلا عەلی.

+کازم ساهیر گۆرانیەکی بەناوبانگی هەیە بەنێوی{انا و لیلی} واتە من و لەیلا،شیعری گۆرانیەکە هێند▯ بەرزە هێندە جوانە ، چەندین شاعیر خۆیان کرد بە خاوەنی ، بەڵام کازم ساهیر بەگومان بوو کە ئەوانە خاوەنی ئەو شیعرە بەرز▯ بن، بۆیە پاش گەڕان و پرسیار کە چەند ساڵی خایاند شاعیرەکەی دۆزیەوە کە ناوی [حەسەن مەروانی]یە خەڵکی باشووری عێراقە. ئێستایشی لەگەڵدا بێت ئەو کەسە خاوەنی تەنها ئەوشیعرەیە کە لەدەمی زانکۆدا نووسیویەتی بۆ خۆشەویستەکەی ،ئەو خۆشەویستەی کە خیانەتی لێکردوەو کەسێکی تری خۆشویستوە.

دیارە کازم ساهیر بەپێی ئەزمون و سەلیقەو مێژووی هونەری خۆی ،هەموو شیعرێک ناکاتە گۆرانی ، بەڵکو جۆرە شیعرێک پەسەند دەکات هەست بزوێن بن و هاوکات لەڕووی ناوەڕۆک و ستاتیک و تەکنیک و لایەنی دیکەوە گونجاوبن .کەواتە شێعرەکەی حەسەن مەدوانی ئەو هەموو خەسڵەتانەی لەخۆ گرتوە،ئەمەش ئاست بەرزی شاعیربوونی حەسەن دەسەلمێنێت..

+نمونەیەکی تر ڕۆمانووسی کورد [ب▯ه▯ز بووچانی]یە کە بەنووسینی تەنها ڕۆمانێک ناوی دەرکرد و هەر بەو بۆنەشەوە بەرزترین خەڵاتی ئەدەبی لە ئوسترالیا وەرگرت .ڕۆمانەکەی بەنێوی [جگە لە چیاکان کورد دۆستی نیە].هەر پاش بڵاوبوونەوەی ڕۆمانەکەی نیوزیلەندا مافی پەنا بەری پێبەخشی ،کە تا ئەوکاتە لە کەمپێکی پەنا بەران لە دوورگەی [مانوس] سەر بە ئوقیانووسی هێمن دەژیا،.

پاشان هەمان ڕۆمان بۆچەندین زمان وەرگێڕدرا.

+حەمەدۆستانی کۆچکردوو ،ئەویش بە ڕۆمانی یەکەمی ک▯ بە سویدی نووسی بە نێوی[شوێنێک ل▯ بەهەشت] ناوبانگی دەرکردو هەمان ڕۆمان چەندین جار چاپکرایەوە،هاوکات وەرگێردرایە سەرچەندین

زمان لەوانە ئینگلیزی.

حەمە دەستان بەو ڕۆمانەی لەڕووی کۆڕو سەمینار وخەڵات و فرۆشی ڕۆمانەکەیەوە توانی پێش نووسەرە ناودارەکانی سوید بکەوێت.

+سارا عومەری شاعیر نیشتەجێی دانمارک لەگەڵ یەکەم ئەزموونیدا لەبواری نووسینی ڕۆماندا گەورەترین سەرکەوتنی بەدەست هێنا.

سارا پێشتر تەنها شیعری دەنووسی ، بەڵام ساڵی [٢٠١٧] یەکەم ڕۆمانی بەزمانی دانمارکی بەناوی{مردووشۆر} نووسی.

ئەو ڕۆمانە هێندە دەنگی دایەوە بەجۆرێک کەم خێزان هەیە دانەیەکی نەکڕیبێت

پێم وابێت ڕۆمانەکەی دووسێ جار چاپکرایەوە ،ژمارەیەکی باش خەڵاتی چنیەوە ،زۆرترین دیدارو کۆڕو سەمینارو دیبەیتی لەبارەوە سازکرا .هەر بۆ نمونە ئەمە ناوەندەکمان هەبوو بەناوی[سەنتەری دیالۆگ] ،دیبەیتێکمان بەدانمارکی بۆ ساز کرد ،هۆڵەکە [٤٠٠] کەسی دەگرت ،لەگەڵ ئەوەشدا خەڵک بەپێوە وەستا بوون.

+دوا نمونە سەبارەت بە ڕۆماننووسی ئەفغانی {خالید حوسەینی}یە ،خاوەنی ڕۆمانی [کۆلارە].ئەم ڕۆمانە یەکەم بەرهەمی ئەدەبی خالید بوو .

ڕۆمانەکەی هێندە بەهێزبوو وای لە دەرهێنەرانی هۆلیود کرد کە بیکەنە فیلم ، لەئەنجامدا فیلمەکی سەرکەوتووی لێ بەرهەم هات.وەک زانراوە لەو وڵاتانەی فیلمەکەی تێدا نمایش کرا ،پێداهاتترین فیلم بووە،وەرای ئەمە لە یەکێک لەفێستیقاڵە سینەماییەکاندا لە ئەمەریکا خەڵاتی باشترین فیلمی ئەو سەردەمەی پێبەخشرا.

نمونە زۆرە چ لەنێو کوردو چ لەنێو نەتەوەکانی دیکەدا کە بەتاکە بەرهەمەکی ئەدەبی ناوبانگیان دەرکرد.

جا بەم نمونانەدا بۆمان ڕوون دەبێتەوە کە کەمی بەرهەم هەرگیز نابێتە شوناسی بەهرەمەندی سەرکەوتوو.

گۆران هەڵەبجەیی

زانست لەنێو کۆمەڵگایەکی سیاسی دا!.. هەرێم عومەر کاکل

ڕەنگە بەهۆی گیرۆدەبوونی ئەو قەیران و کێشانەی ڕووی لە کۆمەڵگای کوردی کردووە هەموومانی بەبواری سیاسی سەرقاڵ کردووە بە زانینی هەواڵی چارەسەرێکی سەرەتایش بێت بۆ ئەوەی کەمێک لە دڵەڕاوکێ ی دەروونی ڕزگارمان بێت ، لەگەڵ ئەوەشدا میدیای کوردی ڕۆڵێکی ناتەندروست دەبینێت لەم بارودۆخەدا کە زۆربەی کارەکانی پیشەگەری بواری میدیایی تەرخانکردووە بە سیاسەت و بەئەوەی تۆزقاڵێک ڕۆڵ ببینێت بە چارەسەرکردنی کێشەکان و ببێتە دەسەڵاتی چوارەم لەنێو کۆمەڵگادا .

لە ئێستاکەدا بەدەگمەن ڕێکدەکەوێت ئەگەر لە یەکێک لەکەناڵەکانی ڕاگەیاندنی نوسراو بەمانشێتێک یاخود بە ستونێکی هەواڵ یابەتێک یاخود ووتارێکی زانستی بڵاو بکرێتەوە یاخود لەهەرکەناڵێکی بینراودا باس لەبوارێکی زانستی بکرێت ئەوەی بوونیشی هەیە و بڵاودەکرێتەوە لەپەنجەی دەست زیاتر نابێت و هەندێکیشیان بەمەبەستی تایبەتی خۆیان هەواڵێکی زانستی لەچوارچێوی فلتەرێکی سیاسی دا تێدەپەڕێنێت و بڵاودەکرێتەوە بەئەوەی سود بگەیەنێت بەتاکی نێو کۆمەڵگای کوردی .

لەلایەکی تریشەوە ئەو نوسەر و ڕۆژنامەنوسانەی کە ماوەیەک لەبواری زانستی کاریان دەکرد و بەدوای بڵاو کردنەوەی ووتار و یابەتی زانستیەوە سەرقاڵ بوون لەئێستاکەدا بوارە زانستیەکەیان گۆڕیوە بەئاراستەی سەردەمی سیاسی ئەوانیش وێڵن بەدوای هەواڵە سیاسیەکان و ئەمەش بە سیاسەتی کەناڵەکانی ڕاگەیاندن (بیسترا و بینراو نوسراو) دەگەڕێتەوە کە هەموویان هەوڵی بەسیاسی بوونی ڕاگەیاندن دەدەن لەبەر هۆکاری پڕ فرۆشترین و پڕ بینەر ترین و یاخود هۆکاری پاڵپشتی لایەنێکی سیاسی لەو میدیا یەی بوونی هەیە بۆ بڵاوکردنەوەی .

دەرەنجامی ئەم ڕۆڵە بینینەی میدیاو ڕاگەیاندنی کوردی لەبواری سیاسی کاریگەری دەبێت لەسەر دروست بوونی عەقڵێکی سیاسی و تاکێکی سیاسەتمەداری ڕەها لەنێو کۆمەڵگا دوور لەبوونی بەهایەکی زانستی و بیرکردنەوەیەکی ڕاست و دروستی زانستیانە ، کەڕەنگە تاچەند ساڵێکی تر کۆمەڵگایەکی (ملیۆنان چاودێری سیاسی) بەرهەم بێت و ببینە مەملەکەتێکی سیاسی دوور لە زانیاری و زانست ئیتر کۆمەڵگایەکی دابڕاو لەنێو جیهاندا دروست دەبێت و داڕمانمان

نزیکتر دەبێت بە لێواری وێران بوونمان، چونکە کایەی بەرەو پێش چوونی هەرکۆمەڵگایەک بەندە بە بیرکردنەوەی تاکی کۆمەڵگاو ژیریەوە لەنێو عەقڵێکی زانستیدا نەوەک عەقڵێکی چەقبەستووی سیاسی کە لەئێستاکەدا پەیڕەودەکرێت لە کوردستاندا !!!!

سودانی و کێشەکانی نێوان هەرێم و بەغدا.. جبار عبداللە مهاجر

لەگەڵ دەست بەکاربوونی محمد سودانی وەکو سەرۆک وەزیرانی عیراقی فیدراڵ، هەوڵێک هاتە ئاراوە بۆکێشەکانی هەرێمی کوردستان و عیراق، ئەم هەوڵە سەرەتا لەلاین محمد سودانی سەرچاوەی گرت و سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستانیش پاڵپشتی و ئامادەیی خۆی دەربڕی بۆچارەسەرکردنی ئەو کێشانەی کە لەنێوانیاندا هەیە، تەنها ئەوەی لێرە ئاماژەی پێنەکراوە واتا بەدیاری کراوی پەنجە نەخراوەتە سەر ئەو کێشانەی کە ئیستا لەنێوان ئەو دوو حکومەتەدا هەیە وەکو بوجە و موچەی فەرمانبەران و ناوچە دابڕاوەکان و مەسەلەی سوپاو پێشمەرگە، ئەمانە و دەیان کێشەی تر بونەتە بەربەست لەبەردەم حکومەتی فیدراڵ و حکومەتی هەرێم، بۆ چارسەر کردنی ئەو کێشانە پێویستە هەنگاوی عەمەلیان بۆ بهاوێژرێت تاکو دەتوانن ڕێگا چارەیەک بدۆزنەوە کە لە بەرژەوندی هەردوو لادا تەواو بێت، حکومەتی عیراق پێویستە شەفافتر لە حکومەتی هەرێم ڕۆڵ بگێڕێت چونکە هەرێمی کوردستان بەشێکی دانەبڕاوە لە عیراق تەنها وەکو ویلایەتێکی سەربەخۆ خۆڕێبەری دەکات، ئەگەر بەو مەرجانەی کە هەردوولا بەخاڵ ئامادەیان کردووە ئەو هیچ کات ئەو کێشانە چارەسەر نابن و بگرە زیاتریش دەبن لەداهاتوو، ئەوەی کورد دەیەوێت لەعیراق وەربگرێتەوە مافی هاوڵاتیانە بەڵام عیراق بەو مەرجە ڕازی بووە کە حکومەتی هەرێم دەسبەرداری پرۆژەی فرۆشتنی نەوت ببێت لە رێگای بەڕێی سەربەخۆی بۆ بەندەری جیهانی لەلایەکی تر گەڕاندنەوەی ئەو پارانەی کە ساڵانەکە لە فرۆشتنی نەوتی دەستی دەکەوێت، قورسی مەرجەکان دەلالەتە لە بەردەوامی کێشەکان لەنێوان هەردوو حکومەتی عیراق و کوردستان، هیچ ئاسۆیەکی گەش نابینرێت لەنیوانیاندا بۆیە هەندێ جار بە مسائیلی کۆبونەوەی حزبی و حکومی سەردانی یەکتری دەکەن

گوایە بە چارەسەری کێشەی نێوانیان دانیشت ئەنجام دەدەن کە دوورە لە ڕاستی، لێرە بەدواوە حکومەتی کوردستان نایەوێت بچێتە ژێرباری حکومەتی عیراقی خۆی دەیەوێت چارەسەری دۆخی نێوخۆی هەرێمی کوردستان بکات و عیراقیش هیچ ئومێدێکی بە حکومەتی هەرێمی کوردستان نەماوەو نایەوێت دەرگای دانیشتنەکان بە کراوەیی بهێلێتەوە، بۆیە هەندێ جار هەردوو لایەن دەیانەوێت بانگەشە بۆ ئەو چارەسەریانە بکەن و ڕێگای چارەسەریش ناگرنەبەر، بۆ گەلی کورد عەرەب هیچ جیاوازیەکی نیە ئەو لێکدانەوەیەش هەڕەشەیەکی گەورەی تێدایە چونکە هندێک لەو سەرکردانە بێزارن لە خۆشی و ناخۆشیەکانی کورد، ئەوەی بۆ کورد زەرەرە لە مەلەفی چارەسەرکردن ئەوەیە کورد دوور دەکەوێتەوە لە مافی سەربەخۆی و بەدەستهنانی ئەو مافە نەتەوەیە، بۆیە کورد لەم ئیستادا تەنها ئەوەی پێویستە نێوماڵی خۆی ڕێکبخاتەوە و ئەو دووبەرەکیەی هەیە بخاتە دەرەوەی ئەو بازنەیەی کە کورد ساڵانێکە هەوڵی بۆ دەدات و دەیەوێت خۆی بناسێنێت بەجیهان پێیان بڵێت کە ئێمە خۆمان دروستکرد نەک ئەوە بێن خۆتان لەسەرمان فەرز بکەن بڵێن ئێمە ئازادیمان بۆ ئەوە بونیاتنا.

کچێ بە جلی لەنگەوە.. نەوزاد بەندی

ئێمە کە ڕێگایەکمان نەماوەتەوە بۆ گەیشتن ..
جێگایەکیشمان نەماوەتەوە بۆ هەڵنیشتن ..
ئێمە کە بێ بەرهەم ..
بێ کار ..
بێ داهاتوو ..
بێ بەرنامە ، ئەخولێینەوە ..
لە هەر خولێک و
چرکەیەکدا ، ئەتلێینەوە ..
ئێمە کە بە دەمی داپچڕاوەوە ،
سەیری سەروەریەکانی
دوو کەمپانیا ئەکەین ..
هەندێکمان بە جەڵتەی دڵ ،

دێين بە لادا و
هەندێکی ترمان ڕا ئەکەين ..
ئێمە ، کە لەناو دێراوی قسە و
مەزرای دروشم و
کوێرە جۆگەی بایکۆت و
گردبوونەوەدا ، سیس بووین ..
لە ژێر شەش مریشکی نەزۆکا ،
وەک کۆمەڵێ هێلکەی
نەپیتراو ، پیس بووین ..
ئێمە کە ناتوانین بڕیار بدەین
لەسەر ئەو هەموو مانگ و ساڵە ..
لەسەر ئەو هەموو داهات و ماڵە ..
دوو کۆمپانیا کەوتوونەتە
ئاخنینە گیرفانی
هەموو شتێ ،
ئەمه کەی حاڵە ؟
بازاڕەکان ، گوڵەوەچنییم بیر ئەخەنەوە ،
خەڵکێکی زۆر ئەڕژێنە سەر شەقامەکان ،
بۆ چینە کردن
لەناو خاشاکی ووڵاتان ،
وەک مەلی ماڵیی ..
کچێک بە جلی لەنگەوە ،
فراوانتر بوو لە هی ئیزابێل ئەلەندی ،
خەون و خەیاڵی ..
زەمینی قەفەزەکان پاکترە
لە شەقام و مەیدانەکانمان ، بڕوانە ..
نازانم چۆن تێدەپەڕن ..
ئەم هەموو لەنگە ل□ بەرە ،
ئەم هەموو خەڵکە لووت بەرزەی
ناکۆکن و
بچووکترین داکۆکیان لا تاوانە …

* * *

ئێمە کە ناتوانین کۆبینەوە ..
تا بێ دوور ئەکەوینەوە ..
تا دوورتریش کەوینەوە ..
سەرشۆڕتر و ..

فایلی بیرکاری.. ئامادەکردنی: عەلی حەمەڕەشید

هەمیشە وەک سەرپەرشتیاری پەروەردەیی/بیرکاری،حەزمکردووە لەکاتی سەردانەکانمدا بۆ قوتابخانەکان و بۆ لای مامۆستایان،هەم وەکو هاوڕێ هەڵسوکەوتیان لەگەڵدا بکەم بە شێوەیەکی نەرم و نیان و هەم بەپێی ئەزمونی خۆم کە ساڵانێکی زۆر مامۆستا بووم و زیاتر لە دە ساڵیش سەرپەرشتیارم ،زانیاری نوێ و شتێکیان پێ بڵێم کە بتوانن لە ژیانی ڕۆژانەیاندا وەک مامۆستا لە قوتابخانەدا بتوانن خۆیان سودی لێوەربگرن و مامۆستایانی تریش.لێرەدا نمونەیەک باس دەکەم کە خۆم بەکرداری جێبەجێم کردووە هەم وەک مامۆستا و وەک سەرپەرشتیاریش توانیومە بیگەیەنم بە مامۆستایان.لە کاتی سەردانمدا داوام لێکردوون کە فایلێک یان بۆکسێک دابنێن بۆ بیرکاری و لێشی بنوسن(بیرکاری) یان (فایلی بیرکاری) کە تیایدا ئەم پێداویستییانە دابنرێت و هەڵبگیرێت:

1. پلانەی ساڵانەی سەرجەم مامۆستایانی بیرکاری قوتابخانەکە.
2. ئەو ڕێنماییەی کە تایبەتن بە بیرکاری،کە پەروەردە یان سەرپەرشتیاری پسپۆڕیی بیرکاری ئاراستەی کردوون،وەک شێوازی پرسیاردانان،تۆماری نمرەی هەڵسەنگاندن و زانیاری تر.
3. هەر زانیارییەک کە مامۆستایانی بیرکاری دەستیان دەکەوێت،لە ڕێی ئینتەرنێت یان ڕۆژنامە یان گۆڤارەوە بینوسن و دایبنێن.
4. پرسیار و وەڵامی کۆتایی وەرزەکانی هەردوو خولەکە.
5. زانیاری دەربارەی دانانی پلانی ڕۆژانە.
6. بۆ هەر مامۆستایەک فۆرمەکم دروستکردبوو،کە زانیاری تەواوی دەربارەی مامۆستاکە تێدابوو بە دوو نوسخە کە خشتەیەکی تێدا بوو ڕۆژەکانی سەردانەکان و تێبینی تیابوو کە نوسخەیەکیش لای خۆم هەبوو چیم لەو بنوسیایە لای خۆیشم دەمنوسی.

دواتر ئەم فایلە وەک سەرچاوەیەکی لێدەهات کە مامۆستایان خۆیان سودیان لێوەردەگرت و هەر مامۆستایەکی نوێی بیرکاری

بهاتایە بۆ قوتابخانەکە سەرچاوەیەکی باشی پڕ زانیاری بوو بۆی،هەروەها بۆ مامۆستایانی ڕاهێنەر کە بۆ ماوەی ڕاهێنان دەهاتنە قوتابخانەکە دەیانتوانی تەماشای بکەن و یەک یەک زانیارییەکان ببینن کە بۆ ئەوانیش سەرچاوەیەکی بەسود دەبوو، ئەم فایلە بۆ سال□ی داهاتووش هەر بەکار دەهات و دووبارە ئەوانەی باسمان کرد تیایدا ه□ل□د□گیران و زیادیشی دەکرد.من باسی دانانی ئەم فایلەم بۆ مامۆستایانی بیرکاری قوتابخانەکە دەکرد،جاری وا هەبوو بەڕێوەبەر ئاگای لەم گفتوگۆیەمان بوو ،جاری واش هەبوو دواتر لای ئەویش باسم دەکرد تا کارئاسانی ب□ مامۆستایان بکات..بیرمە جارێکیان لە قوتابخانەیەک لەگەڵ پێدانی ڕێنمایی ب□ مامۆستایانی بیرکاری ئەوەشم بۆ باسکردن، بەڕێوەبەری قوتابخانەکەش بەسەرنجەوە گوێی گرتبوو،دیاربوو کە بەلایەوە کارێکی بەسود و باشبوو،هەم تازەش بوو،چووم بۆ بینینی مامۆستایەک ، کە هاتمەوە، بەڕێوەبەرەکە وتی مامۆستا دەزانی ئەو فایلەی کە تۆ بۆ بیرکاری باستکرد من ئەم ماوەیە بۆ هەموو بابەتەکانی تریشم دروستکرد چونکە بەلامەوە کارێکی گرنگ بوو،لە هەمان کاتیشدا ئاسانکارییەکی باشە، بەپێکەنینەوە وتی مامۆستا منیش خالێکی ترم بۆ زیاد کرد، با تاقیکردنەوەی نیوەی وەرزەکانیشی بە وەڵامەوە تیابێت.دەستخۆشیم لێکرد و وتم هەر شتێک بزانن گرنگ و باش و بەسودە دەتوانن تیایدا هەڵی بگرن.

ئامادەکردنی:عەلی حەمەڕەشید
سەرپەرشتیاری پەروەردەیی/بیرکاری

گێلە فەقێ..!-1-شەماڵ بارەوانی

بەشی(١)

هێسترۆلۆژی..!

ئێوارەیەکی پایزی سال□ی٢٠٠٩بوو، پانزەی مانگی ڕەمەزان بوو، لە مەلایەتی ڕەمەزانێ، لە دێی(بێ تەبیعات ئاوا) مەلابووم و خەریک

بووم، وتارێکم لەسەر(موعجیزەکانی پەیامبەر) دەنووسی و کتێبێکم سەبارەت بەوە، بەناونیشانی(ألف معجزة من معجزات الرسول)، لای خۆم دانابوو. ئەو کتێبە، باسی لە هەزار موعجزەی پەیامبەردەکرد. خەریکی دەرھێنانی کۆمەڵێک پەڕچو بووم، بۆ وتاری بەیانی.

وەک: موعجیزەی (ئیسرا و میعراج. لەت بوونی مانگ.

زۆر بوونی خواردن لەسەر دەستی پێغەمبەر. دەرچوونی ئاو لەنێوان پەنجەکانی پەیامبەر. گریانی دار خورمایەک بۆ پەیامبەر. سەلام کردنی بەردێک لە پەیامبەر..تاد.

وەک گوتم، من خەریکی نووسینەوە و ئامادەکردنی وتارەکەم بووم بۆ بەیانی.

لە نکاوڕا، دەنگێکی گڕ و سامناک هاتەبەرگوێم:

ها فەقێ فشەکەر چۆنی؟

ئەوە خەریکی چیت؟

کوڕە دەواز لەو خەڵکەی بێنن.

باشە بەمن ناڵێیت سودی ئەو با بەتە چییە بۆ کۆمەڵ، کە تۆ هەڵت بژاردووە بۆ بەیانی؟

ئاخ خودایە، تۆ سەیرکە، خەڵکی لە واقیع هەزار و یەک کێشەی هەیه، ئەو مێشک ژەنگاویەش هاتووە باسی هەزار و چوارسەت ساڵ پێش ئێستا و هەزار موعجیزە دەکات !

فەقێی گێڵ، (کتێبی هەزار کێشە خەڵک)ت خوێندوو□ تەوە؟

ئەی ڕۆمانی (گێلە پیاو)؟

بە دڵنیاییەوە چیرۆکی(گێڵە فەقێ)شت نەخوێندوو□ تەوە؟

گێلە فەقێ جا جگە لە مێژووی عەرەب و فیقهی عەرەبی و کتێبی عەرەبان، کوا شتی تر و فەلسەفه و بیر وباوەڕی تر دەخوێننەوە !

تو شەڕەفت ئەتوو کاتێک ئەقڵ دا بەشکرا، هیچت بەرکەوت؟

کوڕە وەڵاهی وەبیلاهی وەتیلاهی، یان دیکارت درۆی دەکات و خودا ئەقڵی بە یەکسانی بە هەموو مرۆڤەکان نەبەخشییە، یانیش ئەو فەقێ و

مەلایانە، هەر لە کاتی دابەشکردنەکە، لێیان ونبووە.

باشە مێشک خەرەفاوینە، ئەنگۆ مەوزوع خلاس بووە هەتا بێن و باسی موغەیرە و قەعقاع و خالدی کوڕی وەلید و کێ و کێیتری ناو مێژووی عەرەب بۆ کوردی بەستەزمان بکەن و وەکو س□ پەرمانەکەی نیچە و پاڵەوانێک بەو هەموو م□□□□ی مزگەوتێ و خوا و خەڵکیان بناسێنن؟

تو ئەو مێشکەت، خۆ باشیش دەزانم کەر هەیبیتن، وەڵاهی ئەتوو نیتە، تۆ دەزانی موغەیرەی کوڕی شوعبە و خالید و قەعقاع کێ بوون؟

کوڕم ئەوانە لەو پرۆسە نەفرەتی و شاڵاوە داگیرکارییەی کە عەرەب فێڵبازانە و ئێوەی مەلا و فەقێ و فێندەمێناڵیستی کوردیش، نەزانانە و گێلانە، ناوتان لێناوە(فتوحات)، داک و کچ و خوشکی کوردیان، لە جەنگی گوڵاڵە و نەهاوەند و شارەزوور و کوێ و کوێیتر، وەک ئەو دواییەی داعشە دڕندەکان لە شنگال لەگەڵ کچ□□ کوردە ئێزدانیەکان کردیان، دەکرد بە کەنیزە و کۆیلە و دەیانبردن بۆ نەجد و حیجازێ و خاک و شەڕەفی کوردیان داگیر و ئەتک و وێران دەکرد.

فەقێی خەرەفاو، هەی لەو فەهم و ئیدراکەت بەم، کە ئەویشت نییە.

هەی جاهیل و نەخوێنەوار. وەڵاهی تۆ دەڵێیت پسپۆڕیت لە فەلسەفەی هێسترۆلۆژی هەیە، هێندە هێسترانە بیردەکەیتەوە !

فەقێ تڕۆ، ئەو وتارەی ئەو هەفتەی ئەولاشتم گوێم لێبوو، کە بەو کوردە ئێزدایی و زەردەشتیانەی باب و باپیری خۆتت دەگوت: شەیتان پەرست و ئاگر پەرست و مەجوسی و، یەزدەکورد و ساسانیه کوردەکانت بە هەمان ئاوازی نووسەرە عەرەبی و ئیسلامیە دەمارگیرەکان، بە فارس ناودەبرد!

ئای لەو کوردە بۆرە و بەستەزمان و گێڵ و وێڵەی !

کوڕم، دەزانیت کە دەماخ پەڕۆترین نەتەوەی سەر هەسارەی زەوی کوردە؟

ئێ تۆ بینیوتە، لەو کوردە داماوتر و کەرتره□ بێت؟ لەگەڵ ڕێزما !

باشە هیچ نەتەوەیەک هاتووە وەک کورد، پیرۆزی نەهاوەندی قارەمانی خۆی کرووە بە (ئەبو لوئلوئەی مەجوسی) و گۆڕی ئەو هەموو شەهیدە کوردانەی باب و باپیری خۆی، کە لەسەر خاک و شەڕەف و بەرگری کردن لە نیشتمانی خۆیان شەهید کراون. ناو بنێت گۆڕی مەجوس و ئاگرپەرست

و کافرەکان و هی ئەو عەرەبە پێ پەتی و داگیرکارانەیش هاوەڵ و پاڵەوان و پیاو چاک و بۆ مراز حاسڵ بوون و چارەسەری نەزۆکی و نەخۆشی فتق و ژانە سەر و میز بەخۆداکردن و چی و چیتر زیاترەتیان بکات !

باشە گێلەفەقێ، تۆ دەزانی وشەی مەجوس لە چی□وە هاتووە؟

هەی جامانە گەورەی مێشک بچووک، مەگوسەکان، مۆغەکانن. ئەو مۆگانەی کە تیرەیەک لەو حەوت تیرەی ماد بوونەوە و باشترین چینی ماتماتیک زان و پزیشک و زانا و کیمیا زان و فەلەک ناس و کەشناس و خواناسی کورد بوونە و ئینجا هیچ کەسێک نەدەبوو بە پاشا لە ناوکوردان، مەگەر لای مۆگەکان خوێندنی تەواو نەکردبایە.

ئێستا تۆی نەزان هاتووی شوێن قنی ئەو تەفسیرە حیز و قسە پڕی لە ڕق و دەمارگیرانەی موفەسیر و نووسەرە ئیسلامی و عارەبەکان کەوتووتی و مۆگەکان دەکەیت بە مەجوس و ئاگر پەرست !

وەڵاهی کەرایەتی و گێلایەتی ئێوە، هەموو سنورێکی تێپەڕاندووە.

داروینی سەگباب لە تیوری(ئیڤۆڵەیشن) و سەبارەت پەرەسەندنەکەی هەڵەیەکی زۆر زلی کردووە، کە نەیگوت کورد لە جاشکە کەرێ پەرەیان سەندووە.

ئاخر ناحەقم کەواتان پێ بڵێم؟ دڵم پڕە، دڵم ژان دەکات. شەو ڕۆژ و بە درێژایی ماوەی هەزار و چوار سەت ساڵە بۆ حاڵی ئەو کوردە داماوە دەگریم و فیغان و ڕۆڕۆ دەکەم و فرمێسک دەڕێژم.

لەو ڕۆژەی ئیمپڕاتۆڕی میدیا ڕۆخاوە دڵم شکاوە، دووەم جاریش، کاتی ڕۆخانی ئیمپڕاتۆڕی ساسانیەکان هەمان شێوە، بۆ حاڵی ئەو کوردە سادە لەوح و داماوە، لە عەزابدامە و فرمێسکی به کۆڵ لە چاوەکانی من نەوەستاوە.

لەو ڕۆژەوە، لە خودا و مر□قایەی و هەموو شتێک یاخی و دڵشکاو ماتەم داربوومە، تا کوردیش نەبێتەوە بە دەوڵەت و ئیمپڕاتۆڕیەت، هەرگیز، جلی ماتەم فڕێ نادەم و ڕێگە نادەم هەرگیز، خەندە توخنی لێوەکانم بکەوێت.

ئەو کوردەی کە ئێستا لە لاوازترین و هەژارترین قۆناغی فیکریدایە.

ئەو کوردەی پشتی لە مێژووی باب و باپیرانی خۆی کوردووە و شوێن

سەبەری مێژووی خەڵکی ترکەوتووە و بووەتە داردەست و خزمەتکار و بوکەڵەی دەستی عەرەب و مەلەی دەستی پارس و سوخرەکێشی ئاڵی عوسمان.

کوڕم، یەک فەردە کتێبت لەسەر مێژووی دەوڵەتی: نەبەوی و ڕاشدی و ئەمەوی و عەباسی و سلجوقی و بوەیهی و فاتمی و عوسمانی و کەو کەی تری عەرەبی و تورکی و پارسی خوێندووەتەوە، کەچی یەک لاپەڕەی لە مێژووی باب بیرانی خۆت، لە مێژووی سۆمەری و میدی و خوری و گوتی ولولویی و کاشی و ساسانیەکان شارەزایی و ئاگاییت نییە.

هەی فەقێی دەبەنگ، تۆ دەبیت و بە دە وتار، باسی پاڵەوانەتی زەینەب غەزالیەکی عەرەبی و ئیخوانی و میسری بە کوردی داماو دەکەیت، کەچی بە یەک دێڕ لا لە بەکەنیزکردن و ئەتکردنی شەهرەبانووی خوشکی خۆت و کچی ئێزدی کوردی ئیمپڕاتۆری ساسانی ناکەیت، لەلایان فتوحات چی و داگیرکەرەکان.

هەی فەقێی فشەکەر، لە جیاتی ئەوەی باسی حەپسەخانی نەقیب و لەیلاقاسم و سینەم بەدرخان و قازی محەمەد و سەیدڕەزای دەرسمی و شێخ سەعیدی پیران و شێخ مەحمودی حەفیدو سمکۆی شکاک و ڕەفیق حیلمی و دەوڵەتی مادو دیاکۆ کەیخەسرەو ئەستیاگ بکەیت.

هاتوویت باسی زەینەب غەزالی و سوڵتان عەبدولحەمید و سوڵتان مورادو هارون ڕەشید و خەلیفەعەباسی و ئەمەوی و عوسمانی و ئیسلامیەکانی ترمان بۆ …بکەیت، سەفاح و قەعقاع و فلان و فیسارتری عەرەبی و ناو مێژووی عەرەب و دەیان داگیرکەری تری خاک و مێژوومان، زۆر چەواشەکارانە، وەک پاڵەوان و قارەمانگەلێک بە ڕۆڵە و نەوەی کورد بناسێنیت و یەزدەکورد بەرگریکارانی خاک و شەڕەفی کوردیش، لە جەنگەکانی قادسیە و گوڵاڵە و نەهاوەند و حەلوان.. وەک کافر و بێ بڕوا !

هاتووی تا مێژووی عەرەب، بەناوی ئایینەوە بکەیت بە مێژووی کورد و ڕۆڵەی کورد لە مێژووی باب و باپیرانی خۆی نەبان و نەناس بکەیت و دووریان خەیتەوە و دایانبڕیت و لە بیریان بەریتەوە !

ئائا باسی دەوڵەتی مەروانی و ئەیوبی و هاوشێوەکانیان بکە و بەڵێ کوردبوونە، ئەو دەوڵەتانەی جگە لە پەرۆژەی عەرەب و خزمەتکردنی مەزهەب و کلتور و هەموو شتێکی عەرەب، هیچ شتێکیان بۆ کورد نەکوردووە.

ئەوانەی وەک خۆت و هاوشێوەکانت، کە تەنها دەتوانین وەک بەشێکی

خزمەتکاری مێژووی عەرەب و لایەنە نێگەتیڤ و نەرێنیەکەی ناو مێژووی کورد سەیریان بکەین و پۆلێنیان کەین.

ڕۆڵە داوەشێیت، یاخوا، ڕەنگبێت باوکە خێر لەخۆنەدیو دڵپاکەکەت، کاتێک تۆ هاتیتە سەر دنیایێ دڵیشی پێ خۆش بوبێت !

ڕوڵە، خۆزیا باوکت بە چکە سەگێکی لێ پاشکەوتبوایە، نەک وجاخێکی لە جنسی تۆ.

خۆ هەر هیچ نەبێت سەگ وەفای بۆ خاوەنەکەی خۆی هەیه، بەڵام تۆ ئەوەشت نییە و هێندە سپلە و بێ ئەمەکیت لە بەرامبەر مێژووی باب و باپیرانت و شەو ڕۆژ، خەریکی مامەحەمەیی و گەوادیت بۆ مێژوو و کولتووری نەیارانی نەتەوەکەت.

ئاخر خودایە، من چۆن ئەو کوردە داماو و لە خشتەبردراو مێژوو و بوون دزراو بێ هۆشکراوە، حاڵی بکەم و بییانهێنمەوە هۆش، ه□□□ش؟!
قورسە خوایه قورس.